

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Juhász Ildikó pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bóta Csaba ügyvéd által képviselt I.r. és a személyesen eljáró II.r., III.r., IV.r. alperesek ellen szerződés semmisségének a megállapítása iránt a Heves Megyei Bíróságnál 5.P.20 129/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20 905/2007/8. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. alperesnek 30 000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Dr. Juhász Ildikó pártfogó ügyvéd díját 7 200 (hétezerkettőszáz) forintban állapítja meg, amelyet és a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes, valamint a II. és IV.r. alperesek és jogelődei között 1987-ben adásvételi szerződés jött létre az e-i ingatlan 84/172-ed tulajdoni illetőségére, amelyet a felperes műhely céljára kívánt használni. Mivel a felperes ebben az időben rendelkezett másik ingatlannal, a perbeli ingatlan tulajdonjogát nem szerezhette meg. Emiatt az I.r. alperes a II. és IV.r. alperesekkel, valamint jogelődekkel kötöttek újabb szerződést, amelynek alapján az I.r. alperes tulajdonjogát bejegyezték. A vételárat a felperes fizette ki, aki ebben az időben az I.r. alperes édesanyjával élt házassági életközösségben. A megvásárolt ingatlant a felperes vette birtokba és azt eredeti céljának megfelelően műhelyként használta. A felperes és az I.r. alperes édesanyjának a házasságát a bíróság felbontotta, az I.r. alperes ezt követően a felperessel szemben

pert kezdeményezett, amelyben kérte a felperest a perbeli ingatlan kiürítésére kötelezni.

A felperes több keresetet nyújtott be az I.r. alperes ellen a tulajdonjoga megállapítása, a szerződés érvénytelenségének a megállapítása és az eredeti állapot helyreállítása, illetve ajándék visszakövetelése jogcímére alapítottnan, ezek a keresetek nem vezettek eredményre.

A felperes módosított keresetében a szerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte annak színlelt voltára figyelemmel, másodsorban a szerződés semmisségének megállapítását kérte arra hivatkozva, hogy jóerkölcsbe ütközik, harmadsorban pedig az I.r. alperessel szemben jogalap nélküli gazdagodásra alapítottnan 20 000 000 forint megfizetését kérte.

Az elsőfokú bíróság végzésével a felperes elsődleges keresete vonatkozásában a pert megszüntette.

Az I.-II.-III.r. alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, a IV.r. alperes a felperes kereseti kérelmének teljesítését nem ellenezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a szerződés megkötésénél eljáró felperes és az I.r. alperes szándéka azonos volt, a szerződés létrejöttében egymást támogatva működtek közre. A felperes és az I.r. alperes az 1987. október 15-ei szerződés megkötésével azt kívánta elérni, hogy az ingatlanon a tulajdonszerzési korlátok miatt az I.r. alperes szerezzen tulajdonjogot, a használat és a birtoklás jogával viszont a felperes rendelkezzen. Álláspontja szerint az a körülmény, hogy a szerződés megkötésénél közreműködő felperes szerződéskötéskori feltevése utóbb meghiúsult, nem ad alapot az adásvételi szerződés jóerkölcsbe ütköző voltának a megállapítására. A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban az elévülést vizsgálva azt állapította meg, hogy az elévülési idő a szerződés megkötésekor, 1987. október 15-én vette kezdetét és a felperes az igényérvényesítésével 1992. október 15-éig élhetett volna. Álláspontja szerint abban az időben a felperes az I.r. alperes édesanyjával fennálló házassága alapján a családi kapcsolat miatt nem volt abban a helyzetben, hogy követelését az I.r. alperessel szemben érvényesíthesse. A házasságot 1992-ben bontották fel, az I.r. alperes pedig az ingatlan kiürítése iránt 1994-ben indított pert. Emiatt a követelés érvényesítésének akadályai elhárultak a felperes elől, így legkésőbb 2001. november hónapban érvényesíthette volna jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló követelését figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság tájékoztatására. A felperes azonban ezt a követelését csak 2006

februárjában terjesztette elő, ekkor pedig a követelése már elévült.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és új eljárás elrendelése érdekében a felperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolása szerint az adásvételi szerződés a felperes állításának valósága esetén sem eredményezhette volna a szerződés semmisségét különös figyelemmel arra, hogy a Ptk.-nak a szerződéskötés ideje hatályos rendelkezése ezt nem tette lehetővé. A harmadlagos keresettel összefüggésben az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú ítéletben részletezett családi viszonyokkal kapcsolatos körülmények nem eredményezhették az elévülés nyugvását, mert a családi viszonyok semmilyen módon nem gátolják, vagy akadályozzák a családtagok közötti polgári jogi igényérvényesítést.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése és új eljárás elrendelése érdekében - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyet a bíróságok eljárási szabálysértésére és a logika szabályaival ellentétes mérlegelésére alapította. Kifogásolta, hogy a jegyzőkönyv tévesen tartalmazta azt, hogy az I.r. alperes szándéka az ingatlan tulajdonjogának megszerzésére irányult, mert ténylegesen az hangzott el, hogy csak az ingatlan bejegyzés jogát kívánta az I.r. alperes megszerezni. Sérelmezte, hogy a jegyzőkönyv valótlan tartalma alapján kért módosítást a bíróság elutasította, a másodfokú bíróság pedig figyelmen kívül hagyta. Hivatkozott a továbbiakban arra, hogy a tényállás feltáratlan, hiányos, a határozat a logika szabályával ellentétes, így az erre alapított döntés jogszabálysértő. Előadta, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor nem az a szándék vezette, hogy saját vagyona rovására az alperes részére ingyenes vagyoni előnyt juttasson, mert a valóságos szándék az volt, hogy az ingatlan tulajdonjogát ő szerezzé meg. Sérelmezte a IV.r. alperes meghallgatásának mellőzését, kifogásolta, hogy a bíróság elmulasztotta a perfeljegyzést, amelynek következtében az I.r. alperes értékesítette az ingatlant. Hangsúlyozta, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor az volt a felek tényleges szándéka, hogy az I.r. alperes csak a nevét adja az ingatlan bejegyzéséhez nagykorúságáig. Állította, hogy az I.r. alperes a szóbeli szerződést megszegte és ezzel a jóerkölcsbe ütköző magatartásával indított ellene pert az ingatlan kiürítése iránt.

Az I.r. alperes ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a bizonyítékok értékelése alapján megállapított tényállást vitatja. A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyekben követett töretlen gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. Az adott esetben ez nem állapítható meg. Jogerős ítéletében a bíróság a tényállást a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével megalapozottan - iratellenesség vagy okszerűtlen mérlegelés nélkül - állapította meg.

A sérelmezett adásvételi szerződés idején hatályos jogszabályi rendelkezés folytán a Ptk. 200. § (2) bekezdése nem alkalmazható, de alkalmazhatósága esetén sem lenne alap a szerződés jóerkölcsbe ütköző voltának a megállapítására. Az a körülmény ugyanis, hogy az I.r. alperes megszegte a felperessel kötött szóbeli megállapodását, nem minősíti az adásvételi szerződést semmisnek, mert az utóbb bekövetkezett ilyen magatartás nem hat vissza az eredeti szerződés megítélésére. A felperes felülvizsgálati kérelmében külön az elévülésre nem tért ki, ennek ellenére a Legfelsőbb Bíróság egyetért a jogerős ítélet megállapításával, amely szerint az elévülés 1987. október 15-én kezdődött, amelyhez képest - az ötéves elévülési időre figyelemmel - az igényérvényesítésekor a követelés elévült.

A felperes alaptalanul sérelmezi a perfeljegyzés elmaradását, mert az Egri Városi Bíróság 17.P.21 976/2004/14. sorszámú végzésével 2005. szeptember 16-án rendelkezett a perbeli ingatlan vonatkozásában a per feljegyzéséről.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. §-a értelmében alkalmazandó Pp. 78. §-a alapján köteles az I.r. alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megtérítésére. A felperes pártfogó ügyvédjének munkadíjáról a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 5. §-a (1) bekezdésének b/ pontja és (2) bekezdése szerint határozott és megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán a pártfogó ügyvéd díját, valamint a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Felhívja a Legfelsőbb Bíróság Pénzügyi és Költségvetési Főosztályát, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját - számla ellenében - fizesse ki.

, 2008. június 10.

. Kollár Márta sk. a tanács elnöke, dr. Róth Pálné sk. előadó bíró,
dr. Wellmann György sk. bíró.

Kovácsné

A kiadmány hiteléül:

bíróági írnok